

W wyniku prowadzonych w sierpniu br., prac inwentaryzatorskich zbiorów Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, zlokalizowano najstarszy pozyskany przez MMW zabytek - Wielką Mapę Księstwa Pomorskiego, autorstwa niemieckiego kartografa [Eilhardusa Lubinusa](#)

W latach 1610-18 na zamówienie księcia szczecińskiego Filipa II, Eilhardus Lubinus stworzył [Wielką Mapę Księstwa Pomorskiego](#) połączoną z drzewem genealogicznym książąt pomorskich, zatytułowaną (łac.) *NOVA ILLUSTRISSIMI PRINCIPATUS POMERANIAE DESCRIPTIO cum adjuncta Principum Genealogia et Principum veris et potiorum Urbium imaginibus et Nobilium insignibus*

Autor dla ustalenia danych geograficznych już od 1611 r. podróżował po terenie księstwa. Prowadzone przez niego badania terenowe poprzedzone zostały dogłębными studiami dotychczasowego dorobku historycznego i kartograficznego związanego z Pomorzem Zachodnim.

Prace pomiarowe i obserwacyjne zakończył już w październiku 1612 r. Przez cały 1613 r. trwały prace nad rysunkiem mapy. Początkowo mapa miała być sporządzona na jednym arkuszu, potem pojawiła się koncepcja mapy o dużych rozmiarach. Zimą 1617-1618 r. rozpoczęły się prace miedziorytnicze. Amsterdamski miedziorytnik Mikołaj Geilkerckus wykonał matrycę mapy na 12. miedzianych płytach, a jesienią 1618 r. ukazało się pierwsze wydanie mapy.

Nakład wynosił zaledwie 20-30 egzemplarzy. Następne ukazało się w 1758 r. w Hamburgu, zaś do trzeciego faksymilowego wydania mapy Lubinusa doszło w 1926 roku staraniem pomorskiego Towarzystwa Historycznego w Szczecinie.

Eilhardus Lubinusa wydał swoją pracę w formacie 1,25 x 2,21 m, w skali 1:235 000, co było na owe czasy wielkim osiągnięciem. Po konsultacjach konserwatorskich stwierdzono, iż linoryt ze zbiorów Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, pochodzi najprawdopodobniej z pierwszego druku czyli z 1618 r.

Na mapie przestrzennie jest ujęty cały obszar Księstwa Pomorskiego z początków XVII wieku, z wyspami Rugią, Uznamiem i Wolinem. Ramę mapy tworzą dwa pasy. W zewnętrznym umieszczono 49. widoków miast pomorskich (autorem części z nich był malarz Jan Wolfart) zaś w wewnętrznym 353. tarcze herbowe wraz z nazwiskami przedstawicieli pomorskich rodów szlacheckich, ułożone w porządku alfabetycznym. 22. tarcze są puste, gdyż mimo ponagleń i próśb ze strony księcia niektóre rody nie nadesłały swych godeł herbowych.

[Wielka Mapa Królestwa Pomorskiego w Wilkarduskiej Bibliotece i Muzeum MW](#)